

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

1

04.05.2024 शनिवासरः वि.सं. २०८० बैशाखकृष्ण-एकादशी बैशाखः 21 प्रविष्टांशः

Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

■ पृष्ठ-3 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-192

मुख्यवार्ता:

- लोकसभानिर्वाचनस्य तृतीयचरणस्य प्रचारः चरमस्थाने अस्ति विभिन्नराजनैतिकदलानां नेतारः सभाः, मार्गप्रदर्शनानि च कुर्वन्ति।
- लोकसभानिर्वाचनस्य पञ्चमचरणस्य नामाङ्कनप्रदानस्य अन्तिमतिथिः गतदिवसे समाप्ता।
- निर्वाचन-आयोगेन सर्वेभ्यः राज्येभ्यः केन्द्रशासितप्रदेशेभ्यः च अभ्यर्थीनां शपथपत्राणां कृते समयेन एव अदेयकं (नो ड्यूज) प्रमाणपत्रं न निर्गन्तुं आह
- तेलङ्गाना-राज्यस्य अनेकेषु क्षेत्रेषु अत्यन्तं तापसः। ऋतुविज्ञानविभागेन सोमवासरपर्यन्तं पूर्वोत्तरराज्येषु प्रचण्डवृष्टेः सम्भावना प्रकटिता
- क्रिकेट-क्रीडायां भारतं एकदिवसीय-टी-विंशति-अन्ताराष्ट्रीय-क्रमाङ्कने शीर्षस्थानं धारितवान्।
- मुम्बई इण्डियन्स् तथा कोलकाता नाइट् राइडर्स् इत्येतयोः मध्ये आईपीएल-क्रीडायां स्पर्धा अद्यापि वर्तते।

देशस्य विविधेषु स्थानेषु भीषणः निदाघः

ऋतुविज्ञानविभागेन देशस्य विविधेषु भागेषु भीषणः निदाघः यथावस्थमेव भविष्यतीति अनुमानं कृतम्। विभागेन विज्ञाप्यते यत् आगामिचतुर्दिवसेषु महाराष्ट्र-रायलसीमा-गुजरात-तमिलनाडु-आन्ध्रप्रदेशादिषु अथ च रविवासरं यावत् मध्यभारते चापि निदाघ-लहरीणां तीव्रस्थितिः संभाव्यते। देशस्य पूर्वोत्तरभागेषु रविवासरं यावत् अथ च दक्षिणप्रायद्वीपे सोमवासरं यावत् निदाघघर्मवायुप्रवाहः अनुमीयते। ऋतुविज्ञानविभागस्य सोमासेनरांयेन इत्यमुना प्रोदीरितं यत् पश्चिम बंगाल-बिहार-ओडिसा-तेलंगाना-कर्नाटक-रायलसीमादिषु निदाघघर्मे उपचयः दृष्टिपथमागतः।

देशाय कार्यं करोमि न तु प्रधानमन्त्रिपदाय- नरेन्द्रमोदी

पश्चिमबङ्गस्य बीरभूमण्डलस्य अहमदपुरे गतदिवसे प्रधानमन्त्री तथा भारतीयजनतापक्षस्य वरिष्ठनेता नरेन्द्रमोदी निर्वाचनसभां सम्बोधितवान्। सः अवदत् यत् सः देशाय कार्यं करोति न तु प्रधानमन्त्रिपदस्य कृते। प्रधानमन्त्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् विगतदशवर्षेषु तस्य सर्वकारेण देशे बहवः चिकित्सामहाविद्यालयाः, सूचना-प्रौद्योगिकीसंस्थानानि (IITs),

लोकसभानिर्वाचनस्य तृतीयचरणस्य प्रचारः चरमस्थाने अस्ति

हिमसंस्कृतवार्ता: नवदेहली
लोकसभा-निर्वाचनानां तृतीयचरणस्य कृते प्रचाराभियानानि जवीयस्या गत्या प्रचाल्यमानानि सन्ति। प्रमुखराजनीतिकदलानां शीर्षनेतारः निजप्रत्याशिनानां समर्थने जनसभाः समाचरन्तो वर्तन्ते। तत्रैव कतिपये नेतारस्तु जनान् स्वपक्षे कर्तुं प्रचार-पथ-प्रदर्शनं कुर्वन्तः सन्ति। अस्मिन् चरणे दशराज्येषु एकस्मिन् केन्द्रशासित प्रदेशे च मई-सप्तम्यां मतदानं भविष्यति, सर्वेऽपि प्रमुखनेतारः मंगलवासरात् पूर्वमेव जनान् प्रलोभयितुं भृशं यत्नपराः दरीदृश्यन्ते। प्रधानमन्त्रिणा पश्चिमबंगाले वर्धमाने जनसभा सम्बोधिता तत्रैव भाजपादलस्य अपरो वरिष्ठो नेता गृहमन्त्री च अमित शाहः रत्नागिरि-मध्ये सार्वजनिकीं जनसभां समबोधयत्। कांग्रेसनेता राहुलो गांधी महाराष्ट्रे जनसभां सम्बोधितवान् प्रियंका गांधी च फतेहपुर-सीकरी-क्षेत्रे पथ-प्रदर्शनमाचरिती। सपा नेता अखिलेशयादवः इटावा जनपदे द्वारात् द्वारं प्रचाराभियानं कृतवान्।

लोकसभा-निर्वाचनस्य चतुर्थः चरणः

लोकसभा-निर्वाचनानां चतुर्थे चरणे दशराज्येषु केन्द्रशासितप्रदेशे च सप्तदशोत्तर-सप्तशताधिक- एकसहस्रमिताः प्रत्याशिनः

निर्वाचनसमरे योत्स्यन्ति। चतुर्थे चरणे सप्तदशसंसदीयक्षेत्रेषु सर्वाधिकानि नामांकनानि तेलंगानातः समागतानि सन्ति। अष्टाशीत्युत्तर-चतुःशताधिक- एकसहस्र-मितानि नामांकनानि तेलंगानातः प्राप्तानि सन्ति। तदनु द्वितीये स्थाने आन्ध्रप्रदेशः वर्तते।

कांग्रेस नेत्रा राहुल गान्धिना उत्तरप्रदेशस्य उच्चकोट्याः रायबरेली-निर्वाचन क्षेत्रात् स्वीयं नामांकनं प्रस्तावितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: नवदेहली
उत्तरप्रदेशे गतदिनम् उच्चकोट्याः नामांकन-दिनं वर्तते। कांग्रेस नेत्रा राहुल गान्धिना उत्तरप्रदेशस्य उच्चकोट्याः रायबरेली-निर्वाचन क्षेत्रात् स्वीयं नामांकनं प्रस्तावितम्। नामांकनात् प्राक् राहुल-गान्धिना बृहद्-प्रथप्रदर्शनं विहितम्। अत्रावसरे वरिष्ठ-कांग्रेस नेत्री सोनिया गान्धी, दलाध्यक्षः मल्लिकार्जुन खड्गे, महासचिवाः प्रियंकागान्धीवाड्रा, अशोक गहलोतः इत्येतान् समेत्य सहस्रशः

दलकार्यकर्तारः अपि अस्मिन् पथप्रदर्शने भागं स्वीकृतवन्तः। रायबरेलीतः भाजपाप्रत्याशी दिनेशप्रतापसिंहः सहैव अमेठीतः कांग्रेस दलस्य प्रत्याशी किशोरीलालशर्मा चापि अद्य स्वनामांकनं प्रस्तावितवन्तौ।

राज्ये तृणमूल कांग्रेस दलस्य एकेनैव प्रत्याक्षिना ललितेशपति त्रिपाठिना अद्य भदोही आसन-तः नामांकनं प्रस्तुतम्। अपरत्र च समाजवादी दलस्य कैसरगंज- आसनात् भगत राममिश्रेण, फतेहपुरतः नरेशउत्तमपट्टेलेन प्रत्याशित्वं घोषितम्, ध्येयमस्ति यत्- भाजपादलेन ह्यः कैसरगंज- आसनात् बृजभूषणसिंहस्य पुत्रस्य करणभूषणसिंहस्य प्रत्याशित्वं घोषितम् आसीत्। अथ च दक्षिणदिल्ली लोकसभाक्षेत्रतः भाजपादलस्य प्रत्याशी रामवीरसिंहबिधूडी नैजं नामाङ्कनं प्रस्तुतवान्। नामाङ्कनात् पूर्वं बिधूडीवर्येण लाडोसरायतः साकेतपर्यन्तं पथप्रदर्शनम् अपि आचरितम्, अस्मिन् अवसरे उत्तराखण्डस्य मुख्यमन्त्री पुष्करसिंहधामी, दिल्ली भाजपाध्यक्षः वीरेन्द्र सचदेवा, अन्ये च नेतारः उपातिष्ठन्त।

अखिलभारतीय-आयुर्विज्ञानसंस्थानानि (AIIMS) च निर्मितानि। प्रधानमन्त्रिणा मोदिना उक्तं यत् अधुना छात्राणां शिक्षायाः कृते विदेशं गन्तुं न प्रयोजनं भविष्यति। प्रधानमन्त्रिणा झारखण्डस्य पश्चिमसिंहभूमिण्डले चायबासायां सभां सम्बोधयित्वा राज्ये निर्वाचनप्रचारस्य आरम्भः कृतः। श्री मोदी खुन्टी, सिंहभूमनिर्वाचनक्षेत्रेभ्यः एनडीए-अभ्यर्थीनां कृते अपि प्रचारं कृतवान्। अस्मिन् कालखण्डे मोदी झारखण्डे INDI-गठबन्धनस्य घटकदलानां दृढाम् आलोचनां कृतवान्। सः

अवदत् यत् भाजपा एव यस्य कारणेन झारखण्डराज्यं बिहारात् बहिः उत्कीर्णम् अभवत्। असौ अकथयत् यत् झारखण्ड-मुक्ति-मोर्चा तथा काङ्ग्रेसदले आदिवासीजनानां त्यागस्य कदापि सम्मानं नैव कुर्वन्ति। झारखण्डस्य भूमिः आदिवासीक्रान्तिकारिणां भूमिः अस्ति, एषा भाजपादलमेव येन भगवान् बिरसामुण्डायाः जन्मदिवसस्य अपरं परिचयं दत्तम्। वयम् अस्य दिवसस्य जनजातीयगौरवदिवसम् इति आचरितुं आरब्धाः।

राष्ट्रीयम्

सत्ताप्राप्त्यनन्तरमेव देशे एकरूपनागरिकसंहिता कार्यान्विता भविष्यति - अमितशाहः

गृहमन्त्री तथा भारतीयजनतापक्षस्य वरिष्ठनेता अमितशाहः पुनः उक्तवान् यत् यदि भाजपा तृतीयवारं सत्तां प्राप्नोति तर्हि देशे एकरूपनागरिकसंहिता कार्यान्विता करिष्यति। महाराष्ट्रस्य रत्नागिरीनगरे जनसभायां श्रीशाहः अवदत् यत् अनुच्छेदस्य ३७० इत्यस्य निरसनं, राममन्दिरस्य निर्माणं, पाकिस्ताने शल्य-अन्तर्वेधनं, त्रिगुणतलाकस्य उन्मूलनं च एनडीए-सर्वकारस्य उपलब्धयः सन्ति।

प्रियंका गांधी इत्यस्याः उत्तरप्रदेशस्य फतेहाबादे पथप्रदर्शनम्

उत्तरप्रदेशस्य फतेहाबादे काङ्ग्रेसस्य महासचिवः प्रियङ्गागान्धी पथप्रदर्शनम् (रोड् शो) अकरोत्। प्रियंका गांधी द्वारा देशे अनुद्योगस्य विषयः उद्घृतः। एषा प्रतिज्ञा काङ्ग्रेसस्य न्यायपत्रे दत्ता अस्ति तथा च यदि भवन्तः कञ्चित् काङ्ग्रेससर्वकारं पश्यति तर्हि दत्ताः प्रतिज्ञाः अद्य पूर्णाः भवन्ति। युनां कृते ५,००० कोटिरूप्यकाणां कोषः भविष्यति। यदि भवन्तः व्यापारं कर्तुम् इच्छन्ति तर्हि एतेन भवतः सहायता भविष्यति। एतानि त्रिंशल्लक्ष पदानि यानि रिक्तानि सन्ति तानि पूरयिष्यन्ते। अग्निवीरः योजना निरस्ता भविष्यति।

सुभाषितम्

शरीरोपचयः कान्ति-
गर्त्राणां सुविभक्तता।
दीप्ताग्रित्वमनालस्यं
स्थिरत्वं लाघवं मृजा॥

भावार्थः- व्यायाम से शरीर बढ़ता है। शरीर की कान्ति वा सुन्दरता बढ़ती है। शरीर के सब अंग सुडौल होते हैं। पाचनशक्ति बढ़ती है। आलस्य दूर भागता है। शरीर दृढ़ और हल्का होकर स्फूर्ति आती है। तीनों दोषों की (मृजा) शुद्धि होती है।

प्रतीकसाठवे मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

भाजपायाः निर्देशकः सम्यक् नास्ति, जूनमासस्य प्रथमे दिने पूर्णतः असफलं भविष्यति चलचित्रम्- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ता- प्रतिनिधिः।

कार्यालयीयः

लोकसभानिर्वाचनसमये (२०२४) भाजपाद्वारा एषा पटकथा लिखिता अस्ति। अस्य निर्देशनं जयरामठाकुरेण क्रियते। यत्र कङ्गना संवादं वदति। परन्तु, कियत् अपि उत्तमं चलचित्रं भवतु, यदि तस्य निर्देशकः सम्यक् नास्ति तर्हि चलचित्रं पूर्णतः असफलं भवति। इदं चलचित्रं जूनमासस्य प्रथमदिनाङ्के अपि असफलं भविष्यति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः चम्बाजनपदस्य पाङ्गी- उपत्यकायाः मुख्यालये किलाड़े जनान् सम्बोधयन् एवम् उक्तवान्।

सर्वासां महिलानां वित्तकोषसंख्यासु धनं निक्षिप्तं भविष्यति- मुख्यमन्त्री

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् यदा काङ्ग्रेससर्वकारः सत्तां स्वीकृतवान् तदा राज्यस्य आर्थिककोषः शून्यः आसीत्। धनं चोरद्वारेण बहिः गच्छति स्म। सः तत् पिधाय पृष्ठद्वारेण बहिः गच्छन्तं धनं स्थगयित्वा काङ्ग्रेससर्वकारेण २२ कोटिरूप्यकाणि सङ्गृहीतानि। आपदाग्रस्तानां जनानां कृते दत्तम् आसीत्। अस्मात् अष्टकोटिरूप्यकाणि अवशिष्टाणि सन्ति। एतेन धनेन महिलाभ्यः १५०० रूप्यकाणि प्रदत्तानि भविष्यन्ति। जूनमासस्य ४ दिनाङ्कात् परं १८ वर्षाणाम् उपरि सर्वासां महिलानां वित्तकोषसंख्यासु धनं निक्षिप्तं भविष्यति। सुक्खुः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः निर्धनसहितानां सर्वेषां वर्गानां जनानां कृते उत्तमयोजनासु निरन्तरं कार्यं कुर्वन् अस्ति। आपदायाः हानेः क्षतिपूर्त्या सह विकासकार्येभ्यः अपि गतिः दीयते, येन राज्यस्य जनाः विकासकार्यस्य लाभः प्राप्नुयुः। सः अवदत् यत् अस्मिन् समये राज्यस्य सर्वेषु लोकसभासनेषु काङ्ग्रेसः विजयी भविष्यति। अस्मिन् अवसरे सर्वे काङ्ग्रेसकार्यकर्तारः, अधिकारिणः, जनाः च उपस्थिताः आसन्।

आपदि भाजपायाः एकोऽपि दिग्गजः अग्रे न आगतः

मुख्यमन्त्रिणा सुखविन्दरसिंहसुक्खुना उक्तं यत् राज्ये आपदि बालकाः अपि स्वधनकोषैः सह आपदाप्रबन्धने साहाय्यं कर्तुम् आगच्छन्ति स्म। परन्तु, भाजपायाः एतादृशः एकोऽपि दिग्गजः अग्रे न आगतः। प्रत्युत ते सभासत्रम् आहूय कथयन्ति स्म। यदा मण्डी- कुल्लू- जनपदयोः आपदा अभवत् तदा अस्माकं सर्वकारेण प्रभावितपरिवाराणाम् आपदाप्रबन्धनस्य राशिः एकलक्षपञ्चाशत्सहस्ररूप्यकात् ७ लक्षरूप्यकाणि यावत् वर्धिता। निराश्रित-बालकेभ्यः आश्रयः प्रदत्तः- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः ग्रामे येषां गृहाणि क्षतिग्रस्तानि आसन्, ये च वितानेषु निवसन्ति स्म। तेषां भाटकाय ग्रामे पञ्चसहस्ररूप्यकाणि नगरे १० सहस्ररूप्यकाणि च दत्तवन्तः। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् प्रथममन्त्रिमण्डले तस्य सर्वकारेण सुखाश्रययोजना निर्माय २७ वर्षाणि यावत् निराश्रितबालानां सर्वव्ययस्य वहनार्थं विधानम् अकरोत्। पशुपालकाः दुग्धस्य योग्यं मूल्यं प्राप्नुयुः। अस्य कृते सर्वकारेण दुग्धस्य मूल्यं निर्धारितम्। गोदुग्धस्य मूल्यं ४५ रूप्यकाणि, महिषदुग्धस्य मूल्यं ५५ रूप्यकाणि प्रतिसेटकम् कृतम्।

काङ्ग्रेसस्य महती सज्जता, दलाय समर्पितम् उत्तरदायित्वम्

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। काङ्ग्रेसेन लोकसभानिर्वाचनस्य महती सज्जता आरब्धा। काङ्ग्रेससङ्घटने उत्तरदायित्वं निर्वहन्तः कार्यकर्तारः लोकसभानिर्वाचने महत्त्वपूर्णं उत्तरदायित्वं दीयते। अस्मिन् क्रमे अधुना बुद्धिसिंहठाकुरः राज्यकाङ्ग्रेससमितेः वरिष्ठोपाध्यक्षः, चम्पाठाकुर महासचिवः, आनीक्षेत्रस्य पंकजपरमारः, बल्हस्य दिनेशनायकः च पीसीसीमध्ये सचिवः इति नामाङ्कितः अस्ति। एतदतिरिक्तम् अतिरिक्तं उत्तमशर्मा, चुनेश्वरठाकुरः च कुल्लूजनपदस्य कार्याध्यक्षौ नियुक्तौ। राज्यसङ्घटनस्य महासचिवः रजनीश किम्टा इत्यनेन उक्तं यत्, हिमाचलस्य प्रभारिणः राजीवशुक्लस्य अनुमोदनं राज्याध्यक्षायाः प्रतिभासिंहायाः च सहमत्या अस्य विषये अधिसूचना निर्गता अस्ति। लोकसभानिर्वाचनसम्बद्धे येभ्यः अधिकारिभ्यः उत्तरदायित्वं न्यस्तम् अस्ति ते पूर्णतया प्रामाणिकतया तस्य अनुसरणं करिष्यन्ति इति सः अवदत्। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसः राज्यस्य सर्वतः प्राप्तानां निवेशानाम् आधारेण निर्णयान् गृह्णाति। अखिलभारतीयकाङ्ग्रेसकार्यसमितेः सदस्यस्य राज्यकार्याणां प्रभारिणः सांसदराजीवशुक्लस्य अनुमोदनानन्तरं राज्यकाङ्ग्रेसस्य अध्यक्षः सांसदप्रतिभासिंहवर्यया राज्यकाङ्ग्रेससमितेः विस्तारं कुर्वन् कुल्लूजिल्लाकाङ्ग्रेससमित्याः अपि विस्तारं कृतम् अस्ति।

SPU Mandi : १८ प्रवेशपरीक्षाणां समयसूची निर्धारिता, ९ जूनतः १९ पर्यन्तं भविष्यति परीक्षाः

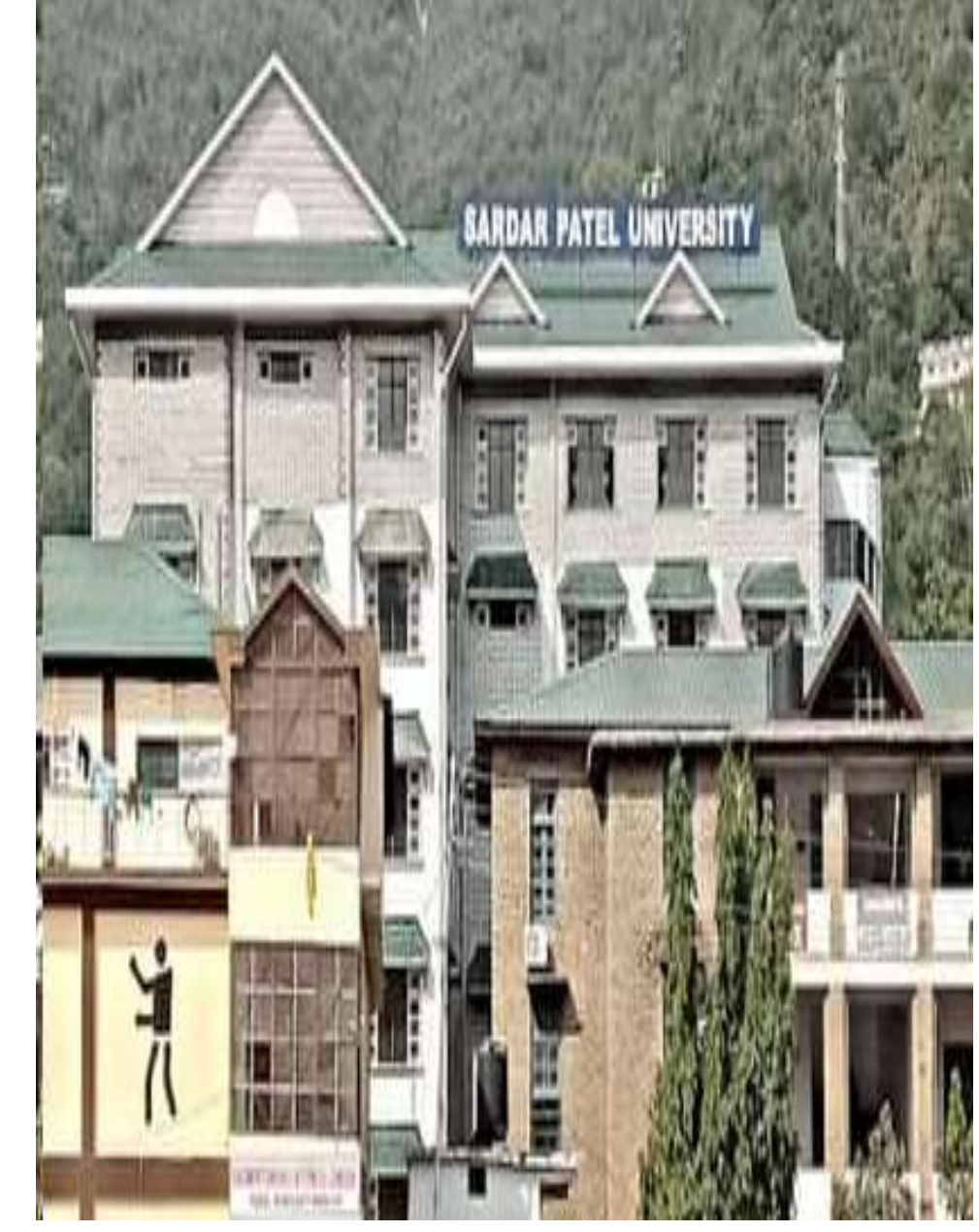
हिमसंस्कृतवार्ता - लघ्वीकाशी मण्डी।

प्रथमवारं सरदारपटेलविश्वविद्यालयः, मण्डी स्वस्तरस्य १८ विषयेषु स्नातकोत्तर-(पीजी) प्रवेशपरीक्षां कर्तुं गच्छति। अस्य समयसूची प्रकाशिता अस्ति। विश्वविद्यालयेन प्रवेशपरीक्षासम्बद्धविस्तृतसूचनार्थं विवरणिका अपि प्रकाशिता अस्ति। अस्मिन् छात्राः स्वसंशयान् निवार्य आवेदनं कर्तुं शक्नुवन्ति। प्रवेशपरीक्षाः ९ जूनतः १९ जूनपर्यन्तं भविष्यन्ति। विश्वविद्यालयस्य पटलं मे ६ दिनाङ्कात् २७ दिनाङ्कपर्यन्तं आवेदनार्थं उद्घाटितं भविष्यति। पटलै पञ्जीकरणं कृत्वा छात्राः प्रवेशपरीक्षायाः प्रपत्रं पूर्यितुं शक्नुवन्ति। प्रवेशपरीक्षायाः कृते विश्वविद्यालयेन १० अधिकारिणां समितिः निर्मिता अस्ति। विश्वविद्यालयस्य प्रतिकुलपति प्रो. अनुपमासिंह अवदत् यत् केवलं वर्षद्वयस्य अल्पे काले एव सरदारपटेलविश्वविद्यालयः अनेकाः बाधाः अतिक्रान्तवान्, अनेकाः उपलब्धयः च प्राप्नोत्। अस्मिन् केन्द्रात् अद्यैव २० कोटिरूप्यकाणां अनुदानं प्राप्तम् अधुना प्रवेशपरीक्षाः अस्माकं स्वस्तरस्य एव करणीयाः सन्ति। सरदारपटेलविश्वविद्यालयस्य अधीनस्थाः ४६ उपाधिमहाविद्यालयाः १८ शिक्षामहाविद्यालयाः त्रयः संस्कृतमहाविद्यालयाः च सन्ति। मण्डी, कुल्लू, लाहौल-स्पीतिः इत्येतेषां जनपदानाम् अतिरिक्तं अन्यजनपदानां छात्राः अपि प्रवेशपरीक्षायां भागं ग्रहीतुं शक्नुवन्ति।

परीक्षा कार्यक्रमाः

1. शिक्षास्नातकः (B.Ed)- ९ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
2. स्नातकोत्तर-व्यापारिकप्रबन्धनम् (MBA)- १० जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
3. स्नातकोत्तर-पर्यटनं एवं यात्राप्रबन्धनम् (MTM) १० जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तं पर्यन्तम्
4. स्नातक-सङ्गणक-अनुप्रयोगः (BCA)- १४ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
5. स्नातकोत्तर-सङ्गणक-अनुप्रयोगः (MCA)- १४ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
6. स्नातक-व्यापारिक-प्रबन्धनम् (BBA)- १४ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
7. स्नातकोत्तर-उपाधि-सङ्गणकानुप्रयोगः (PGDCA)- १४ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
8. स्नातकोत्तर- आङ्गलम् (MA English) - १५ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
9. स्नातकोत्तर- हिन्दी (MA Hindi) - १५ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
10. स्नातकोत्तर-जीवविज्ञानम् (MSc Zoology)- १७ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
11. स्नातकोत्तर-गणितविज्ञानम् (MSc

- Mathematics)- १७ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
12. स्नातकोत्तर-वनस्पतिविज्ञानम् (MSc Botany)- १७ जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तम्
13. स्नातकोत्तर-वाणिज्यम् (M.Com.)- १७ जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तम्
14. स्नातकोत्तर-रसायनशास्त्रम् (MSc Chemistry)- १७ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
15. स्नातकोत्तर-राजनीतिविज्ञानम् (MA Pol. Sc.) - १९ जूनदिनांके ११:०० तः १:०० वादनपर्यन्तम्
16. स्नातकोत्तर-भौतिकविज्ञानम् (MSc Physics)- १९ जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तम्
17. स्नातकोत्तर-इतिहासम् (MA History)- १९ जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तम्
18. स्नातकोत्तर-अर्थशास्त्रम् (MA Economics)- १९ जूनदिनांके ३:०० तः ५:०० वादनपर्यन्तम्

प्रवेशप्रक्रिया जुलाईमासे सम्पन्ना भविष्यति

सरदारपटेलविश्वविद्यालयस्य प्रतिकुलपतिः अवदत् यत् जूनमासे प्रवेशपरीक्षां सम्पन्ना कृत्वा जुलैमासे प्रवेशप्रक्रिया सम्पन्ना भविष्यति। यूजीसी मार्गदर्शिकायाः कारणात् अस्मिन् समये प्रवेशप्रक्रिया जुलैमासे एव सम्पन्ना भविष्यति। विश्वविद्यालयस्य परीक्षाशाखा दृढा अस्ति। प्रो. अनुपमा उक्तवती यत् सर्वेषां पाठ्यक्रमाणां प्रवेशपरीक्षाशुल्कं हिमाचलप्रदेशविश्वविद्यालयसदृशमेव भविष्यति। परन्तु नियमानुसारं विशेषवर्गाणां शुल्के शिथिलता भविष्यति।

अद्य विधानसभाध्यक्षस्य समक्षं भविष्यन्ति निर्दलीयाः विधायकाः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। स्वत्यागपत्रस्य स्वीकारस्य अस्वीकारस्य च मध्ये अटन्तः त्रयः स्वतन्त्राः विधायकाः अद्य विधानसभाध्यक्षस्य समक्षं उपस्थिताः भविष्यन्ति। विधानसभाध्यक्षः कुलदीपपठानिया विधायकपदात् त्यागपत्रस्य सन्दर्भं त्रयः अपि विधायकान् आहूतवान्। शनिवासरे विधानसभायां एतस्य उपस्थितेः अनन्तरं स्वतन्त्रविधायकानां विषये स्थितेः अपि निर्णयः भवितुं शक्यते। स्वतन्त्राः विधायकाः द्वितीयवारं विधानसभाध्यक्षस्य समक्षं उपस्थिताः भविष्यन्ति, अस्मिन् विषये उच्चन्यायालये अपि श्रवणं सम्पन्नम् अस्ति, उच्चन्यायालये निर्णयः आरक्षितः अस्ति। स्वतन्त्रविधायकाः त्यागपत्रं न स्वीकृतम् तदर्थम् उच्चन्यायालये याचिकाम् प्रवेशितवन्तः।

अनन्तपुरस्थे नेहरू- युवाकेन्द्रे संस्कृतसम्भाषणवर्गः समुद्धाटितः

संस्कृतं चिरपुरातनी नित्यनूतना च भाषा वर्तते। संस्कृतं भारतीयसंस्कृतेः सम्पौषिका प्राणवाहिका भाषा चास्ति। अतः भारतीयज्ञानपरम्परायाः ज्ञानाय संस्कृतस्य अध्ययनं परमावश्यकम् -

आचार्यः विशालप्रसादभट्टः

अनौपचारिकसंस्कृतशिक्षकः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली

हिमसंस्कृतवार्ता- आचार्यः जगदीशडाभी, अनन्तपुरम्, आन्ध्रप्रदेशः।

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली द्वारा सञ्चालितम् अनौपचारिकसंस्कृतशिक्षणकेन्द्रं के. एस. एन. प्रभुत्त्व- महिला-कलाशाला, अनन्तपुरम् एवञ्च संस्कृतभारती, अनन्तपुरम् इत्यनयोः संयुक्ततत्त्वावधानेन अनन्तपुरस्थे नेहरू-युवाकेन्द्रे संस्कृतसम्भाषणवर्गः समुद्धाटितः।

तत्रादौ वर्गस्यास्य शुभारम्भः दीपप्रज्वालनेन सरस्वत्याः वन्दनया मङ्गलाचरणेन च समभवत्। तदनु कार्यक्रमस्य संयोजकः डॉ. के.

काशीविश्वेश्वरशर्ममहोदयः कार्यक्रमस्य अतिथीनां परिचयं स्वागतं च कृतवान्। तेनोक्तं यत् ऐषमः संस्कृतसम्भाषणवर्गः सामाजिकजनानां कृते मेमासस्य प्रथमदिनाङ्कतः दशमदिनाङ्कपर्यन्तं सायंकाले समायोज्यते। कार्यक्रमस्य मुख्यातिथिः डॉ. एन. रङ्गस्वामिवर्यः उक्तवान् यत् संस्कृतं भारतीयसंस्कृतेः मुख्याधारः वर्तते। संस्कृतं विना भारतीयसंस्कृतेः कल्पना कथमपि कर्तुं न शक्यते। अतः वयं भारतीयाः अवश्यमेव गौरवेण संस्कृतं पठामः। संस्कृतसम्भाषणवर्गशिक्षकः आचार्यः विशालप्रसादभट्टः केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य परिचयं कारयित्वा वर्गस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादितवान्। तेनोक्तं यत् वर्गेऽस्मिन् वयं दशसु दिवसेषु सरलतया प्रत्यक्षविधिना संस्कृतगीत- कथा- क्रीडा- वस्तुप्रदर्शनादिभिः विविधमाध्यमैः अत्यन्तं रोचकतया संस्कृतसम्भाषणं पठामः येन वयं दैनिकजीवने सरलसंस्कृतेन व्यवहारं कर्तुं शक्नुमः। वर्गेऽस्मिन् 15 सामाजिकाः जनाः भागं गृह्णन्ति।

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् - ४४

अर्जुनः - भगवन् ! नियतात्मा मनुष्यः भवतः कीदृशं स्वरूपं विचिन्त्य, केन विधिना च भवन्तं प्राप्तुमर्हियति ?

श्रीकृष्णः - आं, सुन्दरः प्रश्नः तव, अर्जुन ! मम स्वरूपं त्रिविधमस्ति - सगुणनिराकारः, निर्गुणनिराकारः, सगुणसाकारः चेति । एतेषु मम प्रथमस्य स्वरूपस्य अर्थात् सगुणनिराकारस्य चिन्तनेन मत्प्राप्तिः कथं जायते, तच्छृणु । तदेवमस्ति यत् यः मनुष्यः अनन्यचेताः, अभ्यासयोगयुक्तः स्यात्, सः परमं दिव्यपुरुषम्, अर्थात् मदीयं सगुणनिराकारस्वरूपं चिन्तयन् शरीरस्य त्यजान्तरं मत्स्वरूपम् अधिगच्छति ।

अर्जुनः - तत्स्वरूपं कीदृशं भवति भगवन् ?

श्रीकृष्णः - तादृशं स्वरूपं तु साक्षात् दिव्यपुरुषस्य भवति। सः पुरुषः सर्वज्ञः, सर्वेषाम् आदिः, सर्वेषां शासकः, सूक्ष्मादपि सूक्ष्मतरः, सर्वेषां धाता, भर्ता, अचिन्त्यः, अज्ञानान्धकारहितः, सूर्यवत् ज्योतिष्मान् च भवति । यः मनुष्यः एतादृशं स्वरूपं सततं चिन्तयति, सः भक्तियुक्तजनः, अन्तकाले योगबलेन, निश्चलमनसा च स्वकीयान् प्राणान् भ्रुवोर्मध्ये संस्थाप्य, शरीरं च त्यक्त्वा तं परमं दिव्यपुरुषं प्राप्नोति ।

अर्जुनः - अस्तु, भगवन् ! निर्गुणनिराकारस्य चिन्तनेन च नियतात्मना मनुष्येण त्वं कथं प्राप्स्यसे ?

श्रीकृष्णः - पार्थ ! ये वेदज्ञातरः मुनयः, ते यत् अक्षरं कथयन्ति, रागरहिताः यतयः च यत् प्राप्नुवन्ति, तत्प्राप्त्यर्थं ब्रह्मचारिभिः यद्ब्रह्मचर्यव्रतम् आचर्यते, तत्पदं समासेन कथयामि, शृणु । यः नरः अन्तकाले सर्वाणि इन्द्रियाणि संयम्य, मनः हृद्देशे सम्यक् संस्थाप्य, प्राणान् मूर्धन्याधाय, योगधारणाम् आस्थितः च सन्, 'ओम्' इति अक्षरब्रह्म उच्चारयन्, तथाच मदीयं निर्गुणनिराकारं स्वरूपं चिन्तयन् शरीरं त्यजति, सः परमां गतिम्, अर्थात् मत्स्वरूपं प्राप्नोति

अर्जुनः - अस्तु, तज्ज्ञातं मया । पुनश्च, भगवन् ! भवतः सगुणसाकारस्य चिन्तनेन साधकस्य किं स्यात् ?

श्रीकृष्णः - हे प्रियार्जुन ! यः अनन्यचेताः मद्भक्तः नित्यनिरन्तरं मामेव स्मरति, चिन्तयति च, सः नित्ययुक्तः योगी मां सुलभतया प्राप्नोति, अर्थात् तस्य कृते अहं सुलभोऽस्मि इति । (गीता - ८/८-१४)

(अनुवर्तिष्यते) -- नारदोपाध्यायः ।

राष्ट्रपति द्रौपदीमुर्मू अद्य शिमलाम् आगमिष्यति

राष्ट्रपतिः मे ४ दिनाङ्के शिमलां गृहीष्यति। प्राप्स्यति इति निश्चितः अस्ति, परदिने मई ७ दिनाङ्के राष्ट्रपतिः मई ५ दिनाङ्के सा छराबड़ायाः शिमलानगरस्य जलग्रहणक्षेत्रस्य भ्रमणं करिष्यति। मई ६ दिनाङ्के ऐतिहासिकगेयटी-रङ्गमण्डपे राष्ट्रपतिः काङ्गड़ाजनपदस्य सांस्कृतिककार्यक्रमे अपि भागं गृह्णीयात् । राष्ट्रपतिद्रौपदी मुर्मू इत्यस्याः भ्रमणं दृष्ट्वा धर्मशालायाः दीक्षांतसमारोहे शिमलानगरे कठिन-मुख्यातिथिरूपेण भागं सुरक्षाव्यवस्था कृता अस्ति।

निरन्तर अभ्यासेन संस्कृतभाषायाः उन्नतिः सम्भवति - रंगराजनकुमारः

हिमसंस्कृतवार्ता:- सचिनशर्मा, मोदीनगरम्, गाजियाबादः, उ. प्र.।

उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानलखनऊद्वारा चालितायाः गृहे गृहे संस्कृतम् योजनायाः अन्तर्गतं द्वादशदिवसीय- संस्कृतशिक्षण- शिबिरकेन्द्राणि आभासिमञ्चे अप्रैलमासे समाप्ताः। वरिष्ठप्रशासनिकपदाधिकारी दिनेशमिश्रः अवदत् यत् गृहे-गृहे संस्कृतं योजना उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानस्य विशेषयोजना अस्ति, अनेन माध्यमेन न केवलं मण्डले अपितु ग्रामीणस्तरस्य अपि संचालनं कृत्वा सम्पूर्णं राज्ये संस्कृतस्य प्रचारः क्रियते। सरलसंस्कृतभाषायां प्रशिक्षणं प्राप्य निरन्तरम् अभ्यासः आवश्यकः। यस्मात् कारणात् संस्कृतभाषा व्यावहारिकरूपेण परिष्कृता वर्तते। प्रशासनिकपदाधिकारी डॉ. जगदानन्द झा अवदत् यत् गृहे-गृहे संस्कृतम् योजना संस्कृतभाषायां व्यावहारिकतां प्रदातुं प्रभावी सिद्धा भवति। अतः यत्र भौतिकवर्गाः भवन्ति तत्र समाजस्य सर्वेषां जनानां लाभः भवेत्।

अस्मिन् अवसरे जगदीश मेमोरियलपब्लिकविद्यालयः, कालन्दः, मेरठस्य प्राचार्या संगीतारानी सरस्वतीमातुः पुरतः माल्यार्पणं कृत्वा समापनं कृतवती। समापनसत्रे प्राचार्या तथा च अन्ये सर्वेऽपि शिक्षकाः छात्राः च उपस्थिताः आसन्। तत्र कालंदग्रामप्रमुखः सुधीरवर्माहोदयस्य विद्यालयप्रबन्धकः यज्ञदत्तशर्माहोदयस्य ,योगाचार्यः अक्षयकुमारस्य च विशेषसहयोगः आसीत्। केन्द्रप्रबन्धकसंस्थानस्य अध्यापकः रंगराजनकुमारः आसीत्। अवसरेऽस्मिन् विद्यालयस्य कर्मचारिणः छात्राः च उपस्थिताः आसन्।

शीघ्रमेव अङ्कीकरणस्य नूतना व्यवस्था भविष्यति संस्कृतविश्वविद्यालये विशेषज्ञैः प्रस्तुतिः दत्ता

हिमसंस्कृतवार्ता:- अभिनव मिश्रः, दरभंगा। अतीव शीघ्रमेव संस्कृतविश्वविद्यालयप्रबन्धने अङ्कीकरणस्य नूतनरूपं दृश्यते। एतेन नामाङ्कनात् परीक्षापरिणामपर्यन्तं सर्वाणि प्रक्रियाः ऑनलाइन भविष्यन्ति तदपि नूतनमॉड्यूलैः अवश्यं कार्यसंस्कृतौ परिवर्तनं भविष्यति, तस्मात् छात्राणां अधिकं लाभः भविष्यति। अस्मिन् श्रृङ्खले अद्य शुक्रवासरे कुलपतिः प्रो. लक्ष्मीनिवासपाण्डेयस्य कार्यालयकक्षे उपस्थितौ ब्रॉडकास्ट इन्जिनियरिंग कंसल्टेंट इण्डिया प्रा. लि. भारतसर्वकारस्य सूचनाप्रसारणमन्त्रालयेन, प्रोजेक्टरविषये प्रस्तुतिः दत्ता। अस्मिन् काले विशेषज्ञाः विश्वविद्यालयाय सञ्जीकृतानां नूतनानां मॉड्यूलानां माध्यमेन विस्तरेण व्याख्यातुं सर्वप्रयत्नाः कृतवन्तः यत् नूतना डिजिटलाइजेशन-व्यवस्थायाः सह विश्वविद्यालयस्य सम्पूर्णं प्रबन्धन-एककम् अद्यतनं भविष्यति। दलेन नामाङ्कनानुरोधः केन प्रक्रियायाः माध्यमेन भविष्यति ततः अन्तिमनामाङ्कनस्य प्रक्रिया का भविष्यति इति अपि व्याख्यातम्। तथैव परीक्षाविभागस्य सर्वाणि कार्याणि कस्य मॉड्यूलस्य माध्यमेन आन्लाइन्रूपेण क्रियन्ते इति अपि दलेन व्याख्यातम्। उपर्युक्तसूचनाः दत्त्वा पीआरओ निशिकान्तः अवदत् यत् नूतनमॉड्यूलस्य अवगमनार्थं राजभवनस्य निर्देशानुसारं विशेषज्ञदलं विश्वविद्यालयम् आगतम्। दलेन स्पष्टतया उक्तं यत् अङ्कीकरणस्य नूतनानां मॉड्यूलानां कार्यान्वयेन विश्वविद्यालयस्य एकीकृतप्रबन्धनव्यवस्थायां परिवर्तनं भविष्यति, कार्यं च त्वरितं भविष्यति। विश्वविद्यालयस्य बेसिलस्य च मध्ये अद्यापि सहमतपत्रे हस्ताक्षरं न करणीयम् इति ज्ञायते। अस्मिन् एव अवसरे कुलपतिः प्रो. पाण्डेयः अवदत् यत् वर्तमानयुगे डिजिटलीकरणे कः पृष्ठतः स्थातुम् इच्छति? आशास्महे यत् विशेषज्ञैः दत्तप्रस्तुतिनानुसारं कार्यं निर्वह्य विश्वविद्यालयस्य छात्राणां च निःसंदेहं लाभः भविष्यति। अग्रे प्रक्रियाः शीघ्रमेव सम्पन्नाः भविष्यन्ति येन नूतने मॉड्यूलैः सर्वं कार्यं भवितुम् आरभते।